

هو الله تعالى شأنه

مهر هر بع به سجع بندۀ ولایت شاه طهماسب .

حکم والاشد آنکه عالیجاه عزت همراه کوچک علی بیک ریش سفید طایفه
باصری بداند که صورت جمع و خرج مالیات و سایر الوجوه سنۀ او دئیل طایفه
من بوده از قرار است که عالیجاهان رفیع جایگاهان مقربی الحضرت الوالا

مستوفیان در این کتابچه تمیز و تشخیص داده‌اند . آن عالیجاه کل اسناد خرج را بدقترخانه مبارکه سپرده که ضبط نمایند و این کتابچه را مقاصدا حساب خود دانسته نگاه دارد.

مفرد آنکه عالیجاهان مستوفیان و سرنشته داران و کتاب دفترخانه مبارکه شرح رقم قضاییم را در دفاتر خلود ثبت و ضبط نمایند شهرشوال ۱۲۷۰ هو ۱۱۰ ملاحظه شد (ممکن است خط طهماسب میرزا باشد).

صورت اجمع و خرج مالیات و سایر الوجوه او دئیل طایفه باقری و شکاری ابواب جمعی عالیجاه کوچکعلی بیک بناریخ او دئیل

۲۲۱۴۵۲۰۰	
۲۰۴۰۰۰۰	مالیات ۲۵۱۰۵۲۰۰ سایر الوجوه
۲۵۲۴۵۷۹۴۰	مأخذوذ(؟)
	مأخذ نواب مستطاب نصرة الدوّله ازقرار بروات نواب
۱۳۲۲۵۶۳۰۰	معزی الیه مخارج مالیات
۱۸۰۵۵۷۷۰۰	برات شده
۳۰۰	عالیجاه میرزا بزرگ مستوفی از بابت وجه شاهی
۱۵۰	اشرفی ازقرار [برات] بناریخ شهر رمضان
	عالیجاه حبیب‌الله خان معمار بهجه اخراجات کاخ
۱۵۰	ازقرار برات بناریخ شهر رمضان
۲۶۹۵۶۵۰۰	
	کرایه ۲۵۵۶۵۰۰
۸۵۵۰۰	کرایه اسب و اخراجات عرض راه آقا بزرگ چاپار
	بناریخ شهر شعبان
۸۵۵۰۰	کرایه اسب و اخراجات عرض راه محمد بیک بناریخ
	شهر شوال

- (۱) این کلمات که با حروف درشت چاپ شده چنانکه در عکس هم ملاحظه می‌شود از اسر فصل‌هایی است که بصورت خاص نوشته شده است. آنچه که مورد تردید بوده باعلام است فهم همراه است.
- (۲) عدد چهار رقمی راست معیز در همه جا از چپ براست نماینده دینار است که هزار دینار یک قران می‌شده است . و عدد سمت چپ معیز نماینده تومان که هر ده قران یک تومان می‌شده است پس یک تومان ده هزار دینار بوده است .

کرایه اسب واخر اجات عرض راه مهدیقلی بیک	بتاریخ
شهر رمضان	
۸۵۵۰۰	مواجب ۲۴۴۰۰۰۰
مواجب میرزا عبدالباقي ملازم پیشخدمت بتاریخ شهر شعبان	۵۰-۶ = ۴۴۰۰۰۰
مواجب فوج غرب جمعی عالیجاه رضاقلی خان	۱۲۰۰ سرتیپ بتاریخ شهر شوال [از]
۲۰۰	۱۳۱۵۲۷۰۰ مقری
۱۳۱۵۲۷۰۰	مقری سرکار والا از قرار برات شهر جمادی الاول
۱۰۰	۱۳۰۰ [از]
۱۳۰۰	مقری عیال مرحمت پناه فرمانفرما بتاریخ شهر رمضان
۳۰۴۵۸۵۰۰	وظیفه وظیفه عالیجاه میرزا اسمعیل بتاریخ شهر شوال
۲۳۵۷۶۰۰	۲۲/- [از]
۱۰۰	پرداخت مستمری عالیجاه میرزا رفیع مستوفی بتاریخ شهر شعبان
۵۰+۵۰	وظیفه حاجی میرزا رفیع طبیب بتاریخ شهر رمضان
۱۴۵۰۸۰۰	۱۶/- [از]
۱۱	وظیفه میرزا محمود و میرزا رحیم بتاریخ شهر شوال
۶۱۵۶	وظیفه میرزا محمد جعفر بتاریخ شوال
۵۱۰۴۰۰	میرزا محمد جعفر [از] - ۵۲/-
۱۰۰۵۶۰۰	سیور غال میرزا سید رضی [از] - ۱۲/-
۴۰۰۴۵۰۰	وظیفه اشخاص منصله بتاریخ شهر شوال
۳۱۵۶۷۰۰	ورثه میرزا باقر کازرونی [از] ۸۱۲
۷۰۰۲۰۰	ورثه سید مهدی [از] ۹
۱۵۷۶۰۰	ورثه میرزا ابوالملکارم [از] ۲
۳۶۰۳۶۰۰	وظیفه ورثه میرزا سیدعلی اکبر بتاریخ شهر شوال
۲۳۵۷۶۰۰	ورثه میرزا سیدعلی [از] ۲۷

ورثة میرزا ابوالخیر وضعی اذرات کل
ورثه میرزا احمد شیرازی [از] ۲۰
بابت مصارف سایر الوجوه
انعام ۲۷

انعام مشهدی علی فراش بتاریخ شهر شعبان ۱۰
، آقابزرگ چاپار ، ، ۱۰
، محمود بیک چاپار ، ، ۷
مواجب میرزا ابوالقاسم محرر از قرار برات بتاریخ شوال ۷۰۰۰۰
نقاره خانه(؟)

عالیجاه میرزا عبدالله خان نوری از قرار برات بتاریخ شعبان ۱۰۰
کوس و کرنا بجهت نقاره خانه از قرار برات بتاریخ
شهر شعبان ۱۵۵۳۰۰۰
خدمتانه عالیجاه میرزا عبدالله خان نوری از قرار
برات بتاریخ شهر رمضان ۵۰۰۰۰۰
۵۴۵۶۰۰

وظیفه میرزا علی اکبر ولد میرزا یحیی بتاریخ
شهر شوال [از] ۱۲
وظیفه میرزا عباس نوہ میرزا یحیی بتاریخ شهر
شوال [از] ۳۰
وظیفه میرزا زین العابدین ولد میرزا هادی بتاریخ
شوال [از] - ۲۰
تحویل عالیجاه آقا محمد حسن صندوقدار سرکار اشرف
والا مؤید الدوله روحی فداء

از قرار قبوض مشارالیه ۱۲۰۲۵۱۶۴۰
از بابت مالیات ۱۰۱۹۵۳۹۵۰
از بابت قسط خزانه ۴۳۲۵۱۶۵۰
بتاریخ دوم ذی الحجه الحرام ۱۲۶۹
» جمادی الاول ۱۲۷۰ ۱۳۳۵۵۰۰۰ = ۱۳۲۵۱۶۵۰
بصینه مواجب ۲۰۲۵۲۰۰۰
مواجب عالیجاه هادی خان غلام پیشخدمت بتاریخ شهر صفر ۱۰۲۵۲۰۰۰

		مواجب عاليجاه عباسقلی خان کلهر پیشخدمت بتاريخ شهر محرم الحرام
۱۰۰		عوض حواله دیوان اعلی از بابت مواجب عاليجاه
	۷۶	میرزا حسن مهندس بتاريخ شهر محرم الحرام
۱۰۸۵۵۰۰		بصیغه کرایه
۵۰		کرایه سنگ چخماق حمل اصفهان بتاريخ شهر محرم
		« اسب و آخر اجات عرض راه محمد حسن بیک
۸۹۵۵۰۰		چاپار بتاريخ شهر محرم
		« قورخانه... عاليجاه لطفعلی خان سرتیب
۵۰		[از] ۱۳۱۴۰۰۰
		آخر اجات قورخانه و تدارک (؟) در وجه مقرب الخاقان
		میرزا نعیم لشکرنویس باشی بتاريخ ربیع الاول
۱۰۰		از قرار قبض شاهزاده (برات دفتری صادر شود)
۱۰۰۴۸۰۰		بصیغه وظیفه
۳۱۵۶۸۰۰		وظیفه ورثه میرزا کوچک مستوفی بتاريخ
۲۲۰		« عاليجاه میرزا حسن مستوفی بتاريخ [از] ۱۳۲
۸۹۸۰۰۰		مستمری مرادخانه شاگرد بتاريخ ربیع الثاني
		مواجب مستمری عاليجاه میرزا رفیع مستوفی بتاريخ
۲۸۰		شهر صفر [از] ۱۱۸
۱۸۲۵۷۴۹۰		از بابت سایر الوجوه
۷۶		بصیغه آخر اجات
۵۰		آخر اجات کارخانه سرکاری بتاريخ شهر صفر
۲۶		آخر اجات... بتاريخ ربیع الاول
۸۳۵۴۴۰۰		جیره و علیق الدواب
		بتاريخ محرم است
۱۶		علیق الدواب اصطبل سرکاری بتاريخ ربیع الاول کاه
۱۵۴۲۵۰		چهار خروار و بیست من فی چهار قران
۴۵۰۰۰		جیره عمله اصطبل سرکاری بتاريخ ربیع الاول
۲۵۷۵۶۲		آغا بهرام خواجه بتاريخ جمیدی الاول
		« « مراد « « «

		کاه الدواب اصطبل سر کاری بتاریخ جمادی الاول شش
۲۵۷۵۰۰		خروار و هشتاد و شش من فی چهار قران
۲۵۳۲۶۵		جیره عمله اصطبل سر کاری بتاریخ جمادی الاول
۲۵۱۸۴۵۰		» عمله اصطبل وقاطر خانه بتاریخ ربیع الاول
۴۲۰۲۳۷۵		» اصطبل وقاطر خانه بتاریخ جمادی الاول
		مواجب عالیجاه میرزا محمد رضای مستوفی بتاریخ
۲۰۰		ربیع الاول
۳		انعام مشهدی اسماعیل سرایدار باغ بتاریخ ربیع الاول
		صرف روشنائی اصطبل سر کاری » »
		روغن چراغ دوخروار ^۱ و دوازده من فی یک قران
۰۵۳۲۹۰		و دو عباسی
۱۸۹۵۴۲۶۰		الباقي
: ۱۸۹۰		خرج اضافه
		بمهر عالیجاه آقا حسن صندوقدار بصینه عوض وجه
		استصوابی او دئیل عالیجاه میرزا محمد حکیم باشی
۱۳۹۰		بتاریخ شهر صفر
		... مقرب الخاقان مشیرالملک از بابت ... نواب
		نصرة الدوله بصینه اخراجات عالیجاه میرزا دفع
۵۰۰		مستوفی بتاریخ
۴۴۲۶۰		اضافه
		بتاریخ شهر جمادی الاولی مطابق بارسیل محاسبه مفروغ و اسناد خرج
		ضبط شد.

توضیحات :

نام پدران آقای مکارمی یعنی خانواده مستوفیان دروازه کازرون شیراز از حاجی محمد مؤمن شروع میشود که از وزراء واعیان دوره صفویه بوده و در صفر ۱۱۱ در گذشته است و فرزندان او همه یا وزیر یا مهرداد یا مستوفی بوده‌اند. ص ۱۰۰ ف.

۱ — این عدد را بطوریکه ملاحظه میفرمایید طوری نوشته است که هفت و دو سیاقی هردو خوانده میشود و بطور کلی نسبت به آن تردید دارم و کلمه خروارهم ممکن است «بار» باشد.

طهماسب میرزا : مراد مؤیدالدوله پسر محمد علی میرزا دولتشاه و داماد عباس میرزا نایب‌السلطنه است که درسایهٔ تریت ولیعهد پرورش یافته و بزرگ شده بود. وی پس از فوت فتحعلی‌شاه سربه‌اطاعت محمدشاه نهاد و ابتدا بحکومت کاشان و پس از آن بحکومت همدان رسید و در آغاز سلطنت ناصرالدین‌شاه والی کرمان و بعدوالی فارس شد و در موقع جنگ انگلیس و ایران خودوالی فارس بود و چند تن از فرزندانش حکمران شهرهای مختلف این ایالت بودند. پس از آن مقامات مهمی را حائز گشت و ثروت بسیار اندوخت و در سال ۱۲۹۷ ه. ق درگذشت. این شاهزاده کتابی در فقه نوشته است که به «فقه طهماسبی» معروف است.

نصرالدوله : فیروز میرزا پسر شانزدهم عباس میرزا متولد ۱۲۳۳ ه. پس از فوت فتحعلی‌شاه بهمن‌اهی منوچهر خان معتمدالدوله و لیندزی‌وشه انگلیسی مأمور تسخیر فارس شد و باین کار توفیق یافت و بولايت فارس منصوب گشت و از آن پس تا پایان عمر (شب شنبه ۲۹ ربیع الاول ۱۳۰۳ ه. ق) پیوسته در مقامات عالیه بود و ثروتی گران اندوخت.

رضاقلی خان سرتیپ : سرتیپ فوج عرب و بهارلو و در واقعهٔ تسخیر بندر عباس و جنگ جنوب همشرکت داشته است ص ۳۰۹ ف. در ۱۲۸۰ خانه نشین شد و در ۱۲۹۸ وفات یافت ص ۳۱۲.

فرمان‌فرما - حسینعلی میرزا فرزند فتحعلی‌شاه متولد عید قربان ۱۲۰۳ در دهستانگی والی فارس شد و مدت ۳۸ سال آن ایالت و در اوخر، فارس و خوزستان را تحت حکمرانی خود داشت. وی پس از فوت فتحعلی‌شاه بهمن‌اهی برادرش حسنعلی میرزا شجاع‌السلطنه بامحمدشاه جنگید اما شکست خورد و هر دو دستگیر شدند و فرمان‌فرما در ربیع الاول ۱۲۵۱ در وبای طهران بحال پریشانی درگذشت.

میرزا عبدالله‌خان نوری - بداغلب احتمالات پسر میرزا نعیم لشکر نویس فارس که مدتی در شیراز و بقیه عمر را در طهران بوده است ص ۵۶ ف میرزا نعیم لشکر نویس باشی - فرزند محمد زکی خان نوری متولد ۱۲۱۹ ه. بیشتر اوقات مأمور لشکر نویسی فارس بود و در ۱۲۹۰ ه. ق در شیراز درگذشت ص ۵۶ ف.

لطفعلی خان سرتیپ - پسر محمدعلی‌خان ایلخانی قشقائی که او نیز در قضایای لشکر کشی جنوب شرکت داشته است ص ۳۰۹.

میرزا محمدرضا مستوفی - به اغلب احتمالات از سلسله سادات حمزويه که در زمان وزارت حاجی میرزا ابوالحسن خان مشیرالملک چندین سال سر رشته داری فارس را داشته و از ۱۲۹۳ تا ۱۲۹۷ در دوره ولايت حاج فرهاد میرزا وزير فارس شده است. وی در سال ۱۳۰۲ ه. ق در گذشت.

میرزا محمد حکيم باشی - پسر حاجی میرزا علی اکبر طبیب ص ۷۸
۱۲۸۹ ف.

مشیرالملک - حاج میرزا ابوالحسن متولد ۱۲۶۲ - در سال ۱۲۶۲ پيشكار و وزير شيراز شد و لقب مشيرالملکي يافت و سالها در اين سمت بود. در شعبان ۱۲۹۳ حاج فرهاد میرزا او را معزول گردانيد و او خانه نشين شد و در ۱۳۰۳ ه. ق در گذشت. از آثار او مسجد مشيرالملک و کاروانسرای مشيری است در شيراز و کاروانسرای برازجان و کاروانسرای مشيری در خان ذنيان و پل رودخانه دالکي و چند پل دیگر ص ۹۹ ف.

میرزا بزرگ مستوفی - به اغلب احتمالات، از سادات دشتکي شيراز وزير کوه گيلويه و بهبهان در دوره حکمرانی لطفعلی میرزا پسر مؤيد الدوله ص ۳۱۱ ف
میرزا کوچك مستوفی - به اغلب احتمالات، فرزند میرزا ابراهيم مستوفی و از نيا گان آقای مکارمی، سالها در آذربایجان در خدمت وليعهد بود. در ۱۲۵۰ بشيراز بر گشت و در ۱۲۶۷ بر حمت ايزدي پيوست. ص ۱۰۰ ف.